

Fremsat den 13. april 2023 af Sólbjörg Jakobsen (LA), Helena Artmann Andresen (LA), Louise Brown (LA), Sandra Elisabeth Skalvig (LA) og Alex Vanopslagh (LA)

Forslag til folketingsbeslutning

om at afskaffe den 5-årige tidsbegrænsning på nedfrysning af kvinders ubefrugtede æg

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2023 at fremsætte et lovforslag, der afskaffer den 5-årige grænse for, hvor længe kvinders ubefrugtede æg må nedfryses. Lovændringen skal dog foretages, således at nedfrysningen af ubefrugtede æg fortsat kun må foregå, indtil kvinden er fyldt

46 år, hvilket er aldersgrænsen for fertilitetsbehandling. Beslutningsforslaget indebærer således, at 5-årsgrænsen for nedfrysning af æg afskaffes for alle kvinder, også for kvinder, hvor der ikke er nogen medicinsk grund til nedfrysningen.

Bemærkninger til forslaget

Ifølge den nuværende lovgivning må kvinders ubefrugtede æg, der ikke udtages på medicinsk indikation, kun opbevares i 5 år, hvorefter de destrueres. Det betyder, at tidsgrænsen på 5 år for opbevaring af æg – trods en lovændring i 2020 – stadig gælder for alle andre kvinder end dem, der f.eks. får frosset æg ned i forbindelse med fertilitetsbehandling eller lider af en sygdom, der kan gå ud over chancen for at få børn.

Overtrædelse af denne 5-årsgrænse kan medføre bøder eller fængsel i op til 4 måneder. I modsætning til dette må mænd opbevare deres sæd, så længe som de har lyst til – også efter deres død (lovbekendtgørelse nr. 902 af 23. august 2019 om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v., § 15, stk. 1 og 2, § 6, § 23, stk. 5, samt § 29, stk. 1).

Denne ulighed i mænd og kvinders muligheder for at opbevare deres kønsceller finder forslagsstillerne uretfærdig. Formålet med beslutningsforslaget er derfor, at der ikke længere – heller ikke for sunde og raske kvinder, der blot ønsker at udskyde det at få børn – skal gælde en 5-årsgrænse for opbevaring af æg, der nedfryses. Dog mener forslagsstillerne, at nedfrysningen af menneskelige æg fortsat kun må foregå, indtil kvinden er fyldt 46 år, hvilket er aldersgrænsen for fertilitetsbehandling. Desuden mener forslagsstillerne heller ikke, at det offentlige skal betale for denne type af nedfrysning af æg, også kaldet social freezing.

Den eksisterende tidsbegrænsning på 5 år forhindrer, at yngre kvinder kan foretage en langsigtet sikring af deres fertilitet. Kvinders fertilitet begynder at falde, når de er omkring 30 år, mens den falder kraftigt, når de fylder 35 år (»Udtalelse om opbevaring af befrugtede æg og ubefrugtede ægceller«, Det Etske Råd, 2020). Hertil bemærkes, at chancen for at få et barn pr. udtaget æg er 8-10 pct., hvis æggene udtages fra en fertil kvinde under 37 år, der har alle blodprøver i orden (»Frysning af ubefrugtede æg«, www.copenhagenfertilitycenter.com). For mange kvinder er nedfrysning af æg udtryk for et ønske om at sikre en vis fertilitet på et senere tidspunkt i livet. Der kan være mange årsager til, at det ikke passer ind i en kvindes liv at få børn på det tidspunkt, hvor der er størst sandsynlighed for

at blive gravid. Det kan være, at hun ikke har fundet den rette partner, ikke har råd til at tage vare på et barn, ikke er mentalt klar osv.

Der er ikke noget, som tyder på, at æggene tager skade af at blive opbevaret i længere tid end 5 år. Ligeledes peger den nuværende litteratur på, at der ikke er nogen forskel på medførte misdannelser hos børn født med optøede ubefrugtede ægceller og friske ægceller (»Udtalelse om opbevaring af befrugtede æg og ubefrugtede ægceller«, Det Etske Råd, 2020).

Kritikere vil påpege, at en forlængelse af nedfrysningstiden vil kunne medføre eller understøtte en praksis, hvor kvinder får børn i en senere alder, end hvis nedfrysningsperioden var 5 år. Derfor er det helt centralt, at det sundhedsfaglige personale informerer kvinder grundigt om de risici, der er forbundet med at få børn i en sen alder. Det vedrører bl.a. de sundhedsmæssige komplikationer og sandsynligheden for, at barnet mister sin mor i en tidlig alder, jo ældre moren er. Hertil bemærker forslagsstillerne, at det bør være kvindens eget frie valg at afgøre, om hun vil løbe disse risici. For så vidt angår risici, bør det ligeledes bemærkes, at vi allerede tillader kvinder med forhøjet risiko for komplikationer at få fertilitetsbehandling. Det gælder eksempelvis kvinder med kronisk nyresygdom, et for højt bmi og rygereg (leder i Information, »Kvinder har ret til selv at bestemme, hvornår de vil have børn«, www.information.dk, den 28. juli 2020).

Danmark har en meget restriktiv lovgivning sammenlignet med vores nordiske naboer. I Sverige, Norge og Finland findes ingen grænse for, hvor længe kvinders æg må være frosset ned (»Ny lov: Staten vil bestemme over raske kvinders æg«, www.politiken.dk, den 13. januar 2021). Ifølge forslagsstillerne bør vi følge denne udvikling og indføre en mere lempelig lovgivning.

Forslaget vil være med til at styrke kvinders selvbestemmelse og ret til at bestemme over egen krop. Derudover vil forslaget medvirke til at gøre op med den ulighed og uretfærdighed, der eksisterer blandt mænd og kvinder, i forhold til at fremtidssikre ens fertilitet.

Skriftlig fremsættelse

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at afskaffe den 5-årige tidsbegrænsning på nedfrysning af kvinders ubefrugtede æg.

(Beslutningsforslag nr. B 114)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.